

Handläggare

Fabian Lind
Telefon: 08-508 31 945
Stefan Elm
Telefon: 08-508 31 977
Gabriel Marawgeh
Telefon: 08-508 28 337

Till

Kulturnämnden
2019-12-10

Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023 (KS 2019/1543). Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kulturförvaltningen och Stadsarkivet föreslår att kulturnämnden beslutar:

1. Att godkänna och överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen
2. Att förklara beslutet omedelbart justerat

Robert Olsson
Kulturdirektör

Johanna Lidén
Tf. stadsarkivarie

Sammanfattning

Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023 anger hur arbetet med säkerhetsfrågor ska genomföras och följas upp, samt de särskilda fokusområden som arbetet utgår från:

- Krisberedskap
- Civilt försvar
- Säkerhetsskydd och informationssäkerhet
- Förebygga olyckor
- Förebygga otillåten påverkan samt hot och våld mot anställda

Säkerhetsprogrammet gäller alla stadens nämnder och bolag och ska ligga till grund för hur alla stadens verksamheter ska planera, genomföra och utveckla säkerhetsarbetet.

I det systematiska säkerhetsarbetet ska risk- och sårbarhetsanalyser, omvärldsbevakning, kommunikation samt samverkan och geografiskt områdesansvar genomsyra och vara integrerade delar i arbetet.

Förvaltningarna ställer sig positiva till säkerhetsprogrammet, men önskar några förtydliganden, exempelvis gällande hur samverkan mellan olika förvaltningar ska se ut, samt förtydliganden kring säkerhetsskyddsarbetet.

Underlag för beslut

1. Följebrev Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023 (KS 2019/1543)
2. Kopia av godkänt tjänsteutlåtande (KS 2019/1543)
3. KS 2019/1543, Bilaga 1

UTLÅTANDE

Ärendet/Remissen

Remiss från kommunstyrelsen, rotel I, av Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023, som inkom 2019-10-18. Remisstid till 2019-12-13.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av administrativa staben inom kulturförvaltningen tillsammans med utvecklingsstaben på Stadsarkivet.

Bakgrund och syfte

Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023 anger hur arbetet med säkerhetsfrågor ska genomföras och följas upp, samt de särskilda fokusområden som arbetet ska utgå från. Dessa områden är tätt sammanlänkade. De fem fokusområdena är:

- Krisberedskap
- Civilt försvar
- Säkerhetsskydd och informationssäkerhet
- Förebygga olyckor
- Förebygga otillåten påverkan samt hot och våld mot anställda

För respektive fokusområde anges övergripande mål för den period programmet gäller. Det beskrivs också för hur stadens arbete ska bedrivas inom respektive område för att nå resultat.

Säkerhetsprogrammet gäller alla stadens nämnder och bolag och ligger tillsammans med stadens budget till grund för hur alla stadens verksamheter ska planera, genomföra och utveckla säkerhetsarbetet.

En förändring från tidigare är att stadens brottsförebyggande arbete brutits ut från säkerhetsprogrammet till ett eget program, trygghetsprogrammet, vilket är under framtagande och kommer att vara tätt sammanlänkat med säkerhetsprogrammet.

Tillsammans utgör de den övergripande inriktningen för stadens arbete mot kommunfullmäktiges mål: *Stockholm ska vara en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.*

En föränderlig värld med ständig och allt snabbare teknisk utveckling medför att hot mot säkerheten i staden och övriga samhället tar sig ständigt nya former, och säkerhetsprogrammet måste vara utformat för att kunna hantera detta. I det systematiska säkerhetsarbetet ska risk- och sårbarhetsanalyser, omvärldsbevakning, kommunikation samt samverkan och geografiskt områdesansvar genomsyra och vara integrerade delar i arbetet.

-Risk- och sårbarhetsanalys (RSA)

Säkerhetsarbetet i stadens alla verksamheter ska utgå från aktuella och verksamhetsanpassade risk- och sårbarhetsanalyser. Verksamhetsspecifika RSA ska genomföras i enlighet med centrala anvisningar och användas för prioritering, inriktning och samordning av säkerhetsarbetet inom respektive nämnd och bolagsstyrelses ansvarsområde. Varje nämnd och bolagsstyrelse ska ha en aktuell och långsiktig handlingsplan för de mest framträdande riskerna i verksamheten. Åtgärder kopplade till dessa risker ska integreras i verksamhetens ordinarie verksamhetsplanering.

-Omvärldsbevakning

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att bevaka, analysera och proaktivt agera utifrån den utveckling som har betydelse för den egna verksamheten. Det ingår även att kontinuerligt inhämta information som har bäring på det egna säkerhetsarbetet från andra relevanta myndigheter och aktörer.

-Kommunikation

Nämnder och bolagsstyrelser ska löpande identifiera möjligheter till och behov av kommunikation för att höja den egna verksamhetens och allmänhetens beredskap inför oönskade händelser. Nämnder och bolagsstyrelser ska också initiera och bedriva kommunikationssamverkan utifrån behov och möjligheter som identifieras i den egna verksamheten. Kommunstyrelsen har ansvaret för att identifiera kommunikationsbehov som ingen enskild verksamhet har ett

tydligt ansvar för och säkerställa att dessa behov möts genom samverkan inom staden och med andra aktörer.

-Samverkan och geografiskt områdesansvar

Samhällsutmaningarnas omfattning och komplexitet gör att varje enskild verksamhet eller aktör ofta har begränsat handlingsutrymme att agera på egen hand. Det är nödvändigt med samverkan med externa aktörer som polis, andra myndigheter, näringsliv och civilsamhälle. Stockholms stad har ett lagstadgat geografiskt områdesansvar som täcker stadens geografiska område. Inom staden har stadsdelsnämnderna motsvarande ansvar för sina geografiska områden. Det innebär också ett ansvar att samordna kontakterna med relevanta externa aktörer inom dessa områden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Kulturförvaltningen och Stadsarkivet välkomnar att säkerhetsprogram för Stockholms stad 2020-2023 har tagits fram och har några synpunkter och önskemål om förtydliganden. Förvaltningarna ser att säkerhetsprogrammet kommer att fungera som en bra grund för hur stadens verksamheter planerar, genomför och utvecklar säkerhetsarbetet, både utifrån riskhantering och säkerhetsskydd.

Ang. stycket på sidan 8, som beskriver central nivå:

”Den centrala nivån ska inrikta, samordna, stödja, följa upp och utveckla stadens samlade säkerhetsarbete utifrån *kunskap om de mest framträdande utmaningarna och behoven på övergripande nivå*” (vår kursivering). Vad avses här med övergripande nivå? Är det stadsdelars och fackförvaltningars specifika utmaningar? Här välkomnar förvaltningarna ett förtydligande.

På sidan 9, angående ett systematiskt säkerhetsarbete, saknar vi en uttalad strävan efter att ha gemensamma verktyg och system. Det kan vara exempelvis system för krisledning, anpassade för både central- och lokal nivå (fackförvaltningar, stadsdelsförvaltningar och bolag).

På sidan 13, under rubriken Samverkan och geografiskt områdesansvar beskrivs att samhällsutmaningarnas komplexitet kräver en väl fungerande samverkan mellan stadens verksamheter och relevanta samhällsaktörer. Här önskar vi att ytterligare fokus läggs på samverkan mellan stadsdelsförvaltningar och fackförvaltningar i praktiken. Stadsdelsförvaltningar borde ha

som skyldighet att bjuda in de fackförvaltningar och kommunala bolag som verkar inom deras geografiska område, för dialog och samverkan. En aspekt som också bör diskuteras är det faktum att säkerhetsfrågorna i dag hanteras på olika "hierarkisk" nivå inom olika förvaltningar vilket kan innebära att personer som arbetar med säkerhetsfrågor på exempelvis en stadsdelsförvaltning saknar tydliga mandat att leda samverkansdialoger tillsammans med fackförvaltningar som kulturförvaltningen.

Kulturförvaltningen och Stadsarkivet välkomnar också inriktningen för säkerhetsskyddsarbetet, som behöver stramas upp och förtydligas ännu mer.

Under rubriken Mål för fokusområde Säkerhetsskydd och informationssäkerhet (sidan 21) står att "Staden bedriver ett systematiskt och väl utvecklat säkerhetsskyddsarbete som bland annat skyddar mot terroristbrott". Men det nämns inte hur det är kopplat till det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Förvaltningen saknar även ett fokus på stadens arbete för att motverka och förebygga mot hedersrelaterat våld.

Vidare står det (på sidan 22) *att alla nämnder och bolagsstyrelser ska följa de rutiner som finns för att kunna bedriva ett effektivt säkerhetsskydd inom den egna verksamheten samt för säkerhetsskyddade upphandlingar.*

Kulturförvaltningen och Stadsarkivet anser att det är bra att säkerhetsskyddsarbetet lyfts upp till en hög nivå i säkerhetsprogrammet. Dock anser förvaltningarna att det inom ramen för detta bör det på central nivå finnas tydliga rutiner om:

- Informationsägarskapet, dvs. vem som skapar och äger den digitala informationen under dess livscykel.
- Vilka minimi krav det ska ställas om hantering av informationssäkerheten vid upphandlingar utifrån säkerhetsskyddslagen.
- Vilka minimikrav det ska finnas för uppföljning av leverantörers åtaganden kring informationssäkerheten utifrån säkerhetsskyddslagen. En checklista på vad staden anser vara tillräcklig nivå för att säkerställas leverantörers ansvar i frågan.
- Tydlig styrning av hur informationssäkerheten och säkerhetsskyddsarbetet inom stadens egna verksamheter hanteras och kommuniceras internt. T.ex. vid ändring av ett objekts status från normal till skyddsobjekt att informationen når till alla berörda som kan ha och/eller äger informationen.

- En checklista/intervjumall för säkerhetsklassning av personer och på vilken nivå sådant ska hanteras.

Förvaltningarna anser det vara rätt att ansvaret för dessa frågor läggs på central nivå, hos säkerhetsskyddschefen. Men kopplat till eller under säkerhetsskyddschefen bör det finnas en referensgrupp som kan hantera ovan angivna punkter.

Bilagor

1. Följebrev Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023 (KS 2019/1543)
2. Kopia av godkänt tjänsteutlåtande (KS 2019/1543)
3. KS 2019/1543, Bilaga 1